

“SON VAXTLAR KEÇMİŞ MƏNƏ DAHA YAXIN GƏLİR”

Rəşad Məcid: “Dünyanın gələcəyi ilə bağlı skeptik düşüncələr məni çox narahat edir və daha çox keçmişə kökləyir. İnsan üçün yaşamalılı dövr daha sakit, texnologiyaların hələ bu qədər inkişaf etmədiyi bir dövr idi. Bu, insanların gücünə, tempinə daha uyğun idi”.

XANIM AYDIN

Yaradıcı insanlar həmişə digərlərindən fərqləniblər. Həm həyata baxışları, daxili zənginlikləri, həm də istedadları ilə. Müsahibimiz Əməkdar mədəniyyət işçisi, Mətbuat Şurasının sədri, “525-ci qəzet”in baş redaktoru, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədr müavini, şair Rəşad Məcid də yaradıcı insanlardandır.

● Ədəbiyyatın insanı dəyişdirmə gücünə inanırırsınız?

● Hələ kiçik yaşlarımdan - oxumağa, yazmağa başladığım vaxtlardan belə böyük inamım olub ki, yazdıqlarımla dünyanı, insanları dəyişmək mümkündür. Hətta 2003-cü ildə qələmə aldığım məşhur “10 sentyabr” hekayəmi yazanda belə, ABŞ-İraq müharibəsinin qarşısını almaq kimi sadəlvəh bir inamım vardı. Düşünürdüm ki, bir hekayə ilə bu müharibəni dayandıra bilərəm. Amma bu barədə ən yaxşı cavabı, mənə, Qabriel Qarsia Markes verib. “Ədəbiyyat olmasa, heç nə olmazdı, amma polis olmasa, dünya dağılardı”. Əlbəttə ki, o, bu sözləri zarafatyana, ironik deyib. Amma mənə, ədəbiyyat insanları dəyişir, güclü edir. Həyatımın müxtəlif məqamlarında ədəbiyyat mənə çox kömək olub. Brodski deyir ki, şeir oxuyan, yazan adama qalib gəlmək mümkün deyil. Mən də düşünürəm ki, doğrudan da, həyatından ədəbiyyat keçən adamlar güclü olurlar. İnanmasaydım ki, ədəbiyyat

dünyanı dəyişəcək, heç nə yazmazdım.

“SÖZÜN YARALAMA GÜCÜ DAHA ÇOXDUR”

● Sizcə, söz insanın yarasını sağaldır, yoxsa daha da yaralayır?

● Sözün yaralama gücü daha çoxdur. Ümumiyyətlə, sözün gücü çox böyükdür. Sözün gücü azalanda mən ruhdan düşmüşəm, pessimistliyə qapılmışam. Bir yaxşı sözlə buludların üstünə qalxdığım da olub, könlümə dəyən bir sözlə quyunun dibinə düşdüyüm də.

● Bəzən susmaq yazmaqdan daha çox şey deyir. Bu fikirlə razısınızmı?

● Yazmaq insanı depressiyadan xilas edir, quyunun dibindən çıxarır. Məyusluq, kədər, depressiya içərisində olanda insan, çox vaxt bunlardan yazmaqla qurtulur. Susmağa gəlinə, bəzi məqamlarda susmaq, yazmaqdan və ya danışmaqdan daha çox dividend gətirir. Amma hər söz də insana hörmət gətirmir. Burada da diqqətli olmaq lazımdır.

“İLK ŞEİRLƏRİMİ AĞDAMDA YAZMIŞAM”

● Rəşad Məcid üçün yazmaq ehtiyacdır, vərdişdir, yoxsa həyat tərz?

● İlk şeirlərimi Ağdamda - uşaq

yaşlarımda yazmışam. Amma 1988-ci ildən başlayan proseslər, jurnalistikanın daha önə keçməsi sanki məni başqa ruha köklədi. O illərdə heç şeir yazmamışam. Daha çox publisistikaya köklənmişdim. 44 günlük müharibə nəticəsində tarixi zəfərimizi qazandıqdan sonra 2021-ci ildə Şuşaya getdim. Şuşaya həsr etdiyim şeirimi yazdım. “Şuşa gündəlikləri” adlı toplunu düz bir ildən sonra çap etdirdim. “Qələmsiz yazılanlar”da belə bir şey yazmışdım: “Üçə gün telefonu söndürə bilsəm, yazıb bitirərdim Şuşa dəftərin!” Əslində son dövrlərin sürətli həyatı, yüksək texnologiya, sosial şəbəkələr yaradıcılıqla məşğul olmağa çox da imkan vermir. Həmişə deyirəm ki, ən xoşbəxt, ən güclü olduğum anlar, ürəyimcə olan bir şeiri yazdığım anlardır. Cek Londonun bu sözü çox gözəldir: “Dünyada yaradıcılıq zövqündən üstün bir şey yoxdur!” Mən o zövqü arada dadıram və həmin anlarda çox xoşbəxt oluram.

● Zaman anlayışı sizin üçün daha çox keçmişdə yaşamaq, indini anlamaq, yoxsa gələcəyi düşünməkdir?

● Təlatümlü dövr yaşayırıq, pandemiya, müharibələr, qırğınlar... Dünyanın gələcəyi ilə bağlı skeptik düşüncələr məni çox narahat edir və daha çox keçmişə kökləyir. İnsan üçün yaşamalılı dövr daha sakit, texnologiyaların hələ bu qədər inkişaf etmədiyi bir dövr idi. Bu, insanların gücünə, tempinə daha uyğun idi. Bəzən də həyatın bir nöqtəsində dayanıb düşünürəm ki, deyəsən, səhv yaşadım. İndi bir çox dəyərlər dəyişib, bəlkə də vaxtında daha uzaqgörən olsaydım, fərqli dəyərləri seçə bilərdim. Son vaxtlar keçmiş mənə daha yaxın gəlir.

Fotolar: Coşqun Süleymanov - Global Photostock

“BƏZƏN ƏN KİÇİK BİR SÖZ BELƏ MƏNİ MƏYUS EDİR”

● Zəif nöqtəniz nədir? Sizi nə ilə sınağa çəkmək olmaz?

● Gənc şair dostumuz Zərdüşt Şəfi rəhmətə gedəndə - dəfnində hönkür-höknür ağladım. Çoxu təəccübləndi. Amma mən çox həssas insanam. Bugünlərdə Ağdamda Muğam Mərkəzinin açılışında Əhəd Ağayevin oxumağı məni kövrəltdi. Zəif yerlərim mənəvi və ruhi məqamlarla bağlıdır. Bəzən ən kiçik bir söz belə məni məyus edir.

● Tilsimdir, ovsundur, cadudur Şuşa...

● Şuşa işğal olunanda mən üç gün qolumu hiss etmədim. O qədər pis təsir etmişdi... Amma həmişə oraya qayıdacağımıza inanırdım. 2021-ci ilin mayın 12-də Şuşaya gedəndə o qədər xoşbəxt oldum ki.. Cıdır düzünə qalxdıq. Əyilib torpağı öpdüm. Prezident İlham Əliyev çıxışında da dedi ki, dünyanın çox gözəl şəhərlərində olmuşam, amma Şuşa kimisi yoxdur. Bu sözlər də məni hönkür-höknür ağlatdı.

● Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin də sizin üçün xüsusi bir önəmi var...

● Bakıya 15 yaşında gəlmişəm. Yazdığım şeirləri “Ulduz” jurnalına

gətirmişdim. Jurnalın şeir şöbəsinin müdiri Vaqif Cəbrayılzadə vərəqin bir kənarında yazmışdı ki, “Məmməd Araz, Əli Kərim, Nazim Hikmət, Mayakovskini oxumalı”. Mən o kağızı indiyə qədər saxlamışam. Buraya gəlirdim, yolun digər tərəfindən İmran Qasımov, İsmayıl Sıxlı, Hüseyn Abbaszadəni görür, qürur duyurdum. Əslində, onları görməyə gəlirdim. Tale elə gətirdi ki, 2004-cü ildə Anar müəllim təklif etdi, mən AYZ-nin gənclər üzrə katibi oldum. 21 ildir AYZ-dəyəm. Fikrət Qoca rəhmətə gedəndən sonra sədr müavini vəzifəsinə təyin edildim. Bu otaqda oturmalı oldum. Mən bu otaqda ilahi duyğular içində oluram. Ruhumu qərribə hisslər bürüyür.

● Qarşıdan mətbuatın 150 illiyi gəlir...

● Bu il milli mətbuatımızın 150 illiyidir. Cənab Prezident yubiley tədbirlərinin keçirilməsi üçün sərəncam imzaladı. Mən də Şuşada mətbuat muzeyinin yaradılması üçün müraciət etmişəm. Arzum budur ki, Azərbaycanda ilk mətbuat muzeyi məhz orada yaradılsın.